

Jääkelin Taltuttajat

Nastarengas on suomalainen keksintö –
Jyväskylä keksinnön ytimessä

*Simo
Pyykkönen.*

Hehkutamme helposti valtameren takaisia autoilun kehitysvaiheita ja keksintöjä.

Tuloksellisesti talviliikenteen kehitystä on vauhditettu myös keskisuomalaisin voimin. Jyväskylässä toimineen Kumikorjaamo Arkela & kumppanit varkautelainen työnjohtaja Veikko Ryhönen aloitti talviliukkauden voittamisen kokeilun jo sotavuosina. Varkaudessa toimi armeijan panssari- ja ajoneuvokorjaamo. Tunnetusti tonneja painava kenttätykki on hankala hinattava iljannetiellä.

Korjaamolla työskennellyt Ryhönen aloitti poraamalla umpikumirenkaisiin reikiä, joihin kokeili erilaisia rautapiikkejä.

Ryhönen toimi 1950-luvulla Arkelan kumikorjaamon esimiehenä ja jatkoi kokeiluja autojen renkailla.

Nokian Gummitehdas oli 1936 esitellyt ensimmäisenä valmistajana henkilöauton talvirenkaan, Lumi Hakkapeliitan. Kilvanajo-, talviralli- ja jääratamiehet olivat kehitelleet renkaaseen paistamisen yhteydessä erilaisia jousihäkkyröitä. Hakkapeliitan imukuppipinta, reikäporaus ja kokemukset erilaisista rautapiikeistä, näistä yhdistyi Ryhösen idea.

Tammikuussa 1957 hän jätti Patentti- ja rekisterihallitukselle hakemuksen nimeltä “Piikkirengas”. Patentin perusteet: “Renkaaseen porattuun reikään upotetaan sienen muotoinen metallipiikki paksumpi pää edellä”. Patentti myönnettiin 10.10.1959.

Nastat
keksittiin

Ryhänen
saatava
Wikipediaan!

Tuntemattomaksi jäänyt keksijä

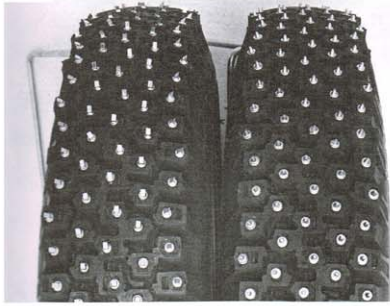
On maamme köyhä... kertoo laulun tekijä, tästä voisi jatkaa... ja kansa vaatimaton.

Ennen digiaikaa julkistetut suomalaiskeksinnöt ovat jääneet useasti vain sisäpiirin tietoon. Jopa saunan, joulumaan ja kertalämmitteisen kiukaan ovat naapurit pystyneet paremmin esittelemään.

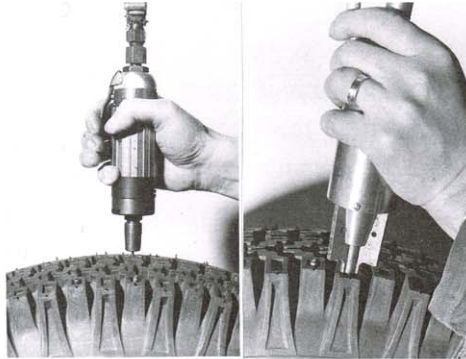
Verrataanpa kahden maailmanlaajuiseen kaupalliseen tietoon nousseen keksijän kotimaista arvostusta. AIV-rehun kehittäjäkeksijä Artturi I Virtanen palkittiin kemian Nobelilla ja akateemikon arvolla. Veikko Ryhönen jatkoi rengaskorjaamon työnjohtajana. Julkisuuden häly ei häntä tavoittanut. Nykypäivän tietokaivo Google ei tunnista miehestä mitään. Onneksi oli neljän suora talviurheita Lady-mobilisteja Talwajon synnyttäneiden miesten kannustajina. Nastarenkaan keksijän arvostus elää ja tunnistetaan helmikuisen liukkailla ajoreiteillä.

Veikko Ryhönen keksi nastarenkaan, josta hänelle myönnettiin patentti.

*Hakkapeliitta ja
Ryhösen nastat*

Käsinastoitusta.

Talviajon
haasteet

Unto Arkela oivalsi – uskoi keksintöön ja panosti tuotekehittelyyn

Veikko Ryhönen myi keksintöoikeudet työnantajalleen Kumikorjaamo Arkelelle 1961. Unto Arkelan oivallus oli hakea yhteistyökumppani kovametallikärkiä kaivonporaukseen valmistavasta Oy Kovametalli Ab:stä. Nopeasti kuluvien metallinastojen ytimeksi kehitettiin kovametallikärki. Syntyi tuloksellinen yhteistyö, Ryhösen patentti, Kometa-nasta ja Nokian kiinnostus talvirenkaan kehittämiseen. Mittavana julkisuuden hallitsevana nastamestarina toimi jyvaskyläläislähtöinen Pauli Toivonen. Talvirallien, mm. Monte Carlon voiton varmistajaksi hän esitteli suomalaisen rengasosaamisen.

Talviajo – SAHK:n lumahaasteen näyteikkuna

SAHK:n Suomen ajoneuvohistoriallinen keskusliitto ry:n tärkeä tavoite on suomalaisen tieliikennehistorian ja perinteen vaaliminen ja tallentaminen. Valtaosa harrastustapahtumista, ajopelien esittelystä ja kuvaamisesta tapahtuu keskikesän kauniina viherpäivinä, leppeän kesätuulen hulmutessa ja krettonkimekon antaessa näkymään nostalgisen aikasävytyksen.

Alkuvuosien autoilu oli useimmiten täysin muuta kuin jatkuvaa päivän paistetta. Taistelua kuluneella kalustolla, huonokuntoisilla teillä ulkoisten olosuhteiden haasteita vastaan.

Jyvät myllyyn, maidot meijeriin, lääkäri sydänpotilaalle, tai kättilö synny-

tykseen piti kuljettaa talviliukkaudessa kettinkikeliänsä voittaen.

Me nykymobilistit – Talviajon lähtölavalla, 1970-luvun Mersuissa Webaston tohistessa, digisoittimen jauhaessa jytää, alla kauppauudet nastakummit – hattu päästä ja hetken palautuma aikaan, jota Talviajon alkuperäinen idea haluaa esitellä. Syvä arvostus kaikille, jotka ottavat todellisen talvihaasteen vastaan, ajavat reitin ennen sotavuosia valmistetulla kalustolla, hiekkapussi, lumilapio ja jääketjut takakontissa.

Ennen oli miehet rautaa, kesäkumit mallia sileston, mutta perille tultiin kiirettä tuntematta.

Simo Pyykkönen

Talviajon haasteen kokenut

K-S -mobilistien perinnetyön korkealle arvostava senior-mobilisti